

II OSAVUOSIKATSAUS tammi-elokuu 2017

Kasvun ja oppimisen palvelualue
Kasvun ja oppimisen lautakunta 26.9.2017

Sisällysluettelo

	sivu
Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	
Kasvun ja oppimisen palvelualue	1
Varhaiskasvatuspalvelut	7
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	11
Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	15
Kasvun ja oppimisen tuen palvelut	19
 Talouden toteuma tammi-elokuu 2017 ja talousennuste v. 2017	22
Investointiosan seuranta 31.8.2017 ja ennuste v. 2017	23
 Mittarit	24

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Palvelualuejohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1. - 31.8.2017

Toiminta

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toiminta on toteutunut seurantajaksolla suunnitellusti.

Kuopion kaupungin koulutuspoliittinen ohjelma vuosille 2017 - 2025 ”Kuopiolainen opetus – lupa innostua”, suunnitelma hyväksyttiin lautakunnassa. Ohjelma etenee uuden kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn. Myös perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin. Nuorisopalveluissa päivitettiin nuoriso-ohjelma vuosille 2017 - 2020.

Uusi Jynkän koulu otettiin käyttöön 1.8.2017. Koulu toimii lähipalvelukeskuksena, jossa on esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmia tukevat tilat, omatoimikirjasto sekä lähiliikuntamahdollisuudet. Jynkän koulu on valtakunnallisestikin mielenkiintoinen uudenlainen oppimisympäristö. Hatsalan koulun ruokalarakennus valmistui ja otettiin käyttöön 1.8.2017. Hiltulanlahden koulun tilakysymys ratkaistiin viipalerakennuksella, mikä kattaa tilatarpeen uuden koulun valmistumiseen saakka. Melalahden opetus käynnistyi 1.8.2017 osittain Riistaveden koulun tiloissa ja osittain Riistaveden koulun yhteyteen rakennetulla viipalerakennuksella.

Opetussuunnitelmien käyttöönotto etenee suunnitellusti; vuosiluokkien 7-9 opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2017 alkaen, koulukohtaisia opetussuunnitelmia päivitettiin.

Lukiokoulutuksen vetovoimaisuus on lisääntynyt. Ensisijaisia hakijoita kevään yhteishaussa on 184 enemmän kuin aloituspaikkoja. Lukioon pääsi 52,7 % peruskoulun päättäneistä ja kaksoistutkintoon 3,1%.

Varhaiskasvatuksen asumaksuja tarkistettiin 1.3.2017 lukien. Lakimuutoksen myötä 2 ja 3 hengen perheiden tuloraja nousi, jolloin näiltä perheiltä perittävä maksu pieneni.

Varhaiskasvatuksessa tehtiin alkuvuoden aikana asiakaskysely ja asiakastyytyväisyys on erittäin hyvällä tasolla kyselyyn vastaajien mielestä. Kaupungin verkkosivuilla on ollut myös Vasu-kysely, jonka tuloksia hyödynnetään Vasu-työssä. Varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin elokuussa ja se otettiin käyttöön välittömästi.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakateen ennustetaan alittuvan -1,2 M€.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alenemisen vuoksi kuluvan vuoden toimintatulojen toteutuma jää ennusteen mukaan -0,6 M€ alle talousarvion, maksujen alenemispäätös ei ollut tiedossa talousarvion laadintavaiheessa.

Myös toimintakuluissa varhaiskasvatuksen ennuste ylittää talousarvion, kuluvan vuoden talousarvioon sisältyvää kiky-sopimuksen (työajan pidennys) 0,6 M€ sopeutusvaatimus ei tule toteutumaan. Lopullinen ylitysennuste selviää vasta loppuvuodesta, kun nähdään koko syyskauden lapsimäärän kehitys, tässä vaiheessa toimintakulujen ylitysennuste on -0,6 M€.

Perusopetuspalveluissa toimintakate-ennuste on talousarvion mukainen, hanketoiminnan vuoksi ennustetaan tulojen ja menojen toteutuvan 0,4 M€ alle talousarvion. Ennustetta päivitetään syksyn aikana, kun tiedetään kaikki syksyllä käynnistyvät hankkeet ja niiden vaikutus tuloihin ja menoihin.

Muiden avainprosessien talousennuste on talousarvion mukainen.

Talousarviomuutokset tuodaan lautakunnan käsittelyyn marraskuussa.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Kiky-sopimuksesta johtuva sopeutusvaatimus (työajan pidennys) 0,6 M€ ei varhaiskasvatuspalveluiden osalta tule toteutumaan.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Kasvun ja oppimisen palvelualueella on avoinna oleviin määräaikaisiin ja vakituisiin tehtäviin saatu rekrytointia työntekijät. Koulutettua henkilöstöä on ollut saatavilla, mutta haasteita mm. lastentarhanopettajien saatavuudessa on ollut. Palvelualueen täyttölupamenettely on tarkentunut ja avainprosessien rekrytointiprosesseja on yhteneviksi kaupungin rekrytoinnin kanssa. Henkilöstön tehtäväkuvien ja työnvaativuuden arvioinnin laatimista jatketaan edelleen ammatti- ja tehtäväryhmittäin.

Henkilöstön osaamisen vahvistaminen etenee henkilöstöohjelman mukaisesti ja kehityskeskusteluissa on tavoitteena myös työntekijän kehittymisen ja kouluttautumisen suunnittelu. Henkilöstön työhyvinvointisuunnitelmat laaditaan avain- ja palveluprosesseittain syksyn 2017 aikana.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Palvelu- ja hankintaohjelman linjausten mukaisesti asiakkaita tuetaan yksityisten päivähoitopalvelujen käyttäjinä palvelusetelillä

Varhaiskasvatuspalveluissa yksityisten toimijoiden määrä kasvaa, kun syksyllä käynnistyi kaksi uutta yksityistä päiväkotia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Säännösten ja määräysten noudattamisessa ei ole havaittu oikeusseuraamuksia aiheuttaneita ongelmia. Tiedotusta, ohjeistusta ja koulutusta on annettu myös kohdennetusti. Valmistelussa on korostettu yhteistyön ja vuorovaikutusten merkitystä.

Kasvun ja oppimisen palvelualue

2017

1. VETOVOIMA, KILPAILUKYKY JA KASVU

Kriittinen menestys tekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.8.	Ohjelma
1. Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä	Yritystoiminnan kehittämisen välineet ja resurssit	Kasvun edellytyksistä ja elinkeinoelämän kehittämistarpeista (mm. tonttitarjonta) huolehditaan. Myös pienten ja keski suurten yritysten kehitystä tuetaan.	Yrityskylän toimintaa kehitetään yhdessä TAT:n kanssa ja se muodostaa vakiintuneen oppimisympäristön peruskoululaisille osana perusopetuksen opetussuunnitelmaa.	etenee suunnitellusti) Yrityskylän toiminta alakoulujen osalta on vakiintunutta toimintaa, yläkoulutoiminta on pilotoitu ja etenee kaikille yläkouluille.	Kasvuohjelma
3. Kuopio - kuva - paras kaupunkiyhteisö	Yhteistyöhakuinen ja avoimesti viestivä Kuopio	Hyvinvointipalveluja ja koulutusta tuodaan vahvemmin esille kaupungin vetovoima- ja elinvoimatekijänä.	Varhaiskasvatuspalvelut sekä perusopetus- ja lukiokoulutus näkyvät alueellisesti ja valtakunnallisesti monipuolisena ja vetovoimaisena palveluna. Osallistutaan valtakunnallisiin kärkihankkeisiin.	etenee suunnitellusti) Tiedottamista ja markkinointia kehitetään koulutuspoliittisen ohjelman pohjalta. On saatu avustuksia valtakunnallisiin kärkihankkeisiin osallistumista varten, tänä vuonna käynnistyy mm. Tutoroinnilla tulevaisuuteen-, Mentoroinnilla menestykseen-, Osaavat opettajat - onnelliset oppijat - hankkeet.	Kasvuohjelma

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

Kriittinen menestys tekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.8.	Ohjelma
5. Asiakaslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut	Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Painotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintatapoja.	1.8.2016 käynnistynyt vuosiluokkiin sitomaton alkuopetus laajenee yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa ja tukee lapsen koulupolkuja varhaisessa vaiheessa.	etenee suunnitellusti) Kaikki toimenpiteet etenevät suunnitellusti.	Hyvinvointiohjelma

			Lasten ja nuorten liikkumiseen kiinnitetään huomiota. Kaikki Kuopion peruskoulut ovat liikkuvia kouluja. Kouluissa on liikuntavälitunteja ja koulujen arkikäytänteitä kehitetään liikkuviksi. Urheiluseurat ovat mukana tuottamassa iltapäivätoimintaa. Arvioidaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet kouluissa.				
	Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys vähenevät.		Nuorisotyöttömyyttä ja nuorten työllistymistä seurataan nuorisopalveluiden monialaisessa työryhmässä. Etsivän nuorisotyön toimintaa arvioidaan.	●	etenee suunnitellusti) monialainen työryhmä kartoittanut tilannetta, jonka mukaan Kuopion tilanne todettiin hyväksi verrattuna muihin kaupunkeihin.	Hyvinvointiohjelma	
Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Toimenpiteet		Seuranta 31.8.	Ohjelma	
Palvelujen asiakaslähtöisyys	Vaikutetaan aktiivisesti käynnissä olevaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamiseen, jotta kaupungin kehittämät asiakaslähtöiset palvelut jäisivät käytäntöön uudistuksessa. Valinnanvapautta palveluissa lisätään edelleen mm. palvelusetelin avulla. Samalla huolehditaan, ettei valinnanvapauden lisäys johda eriarvoisuuden kasvuun. Yksityiset palvelut täydentävät julkista palvelutarjontaa. Hankintaosaamista ja hankintakäytäntöjä kehitetään edelleen.		Osallistutaan suunnittelutyöryhmiin erityisesti oppilas- ja opiskelijahuoltoon sekä nuorisopalveluihin liittyvissä kysymyksissä. Yksityisen päivähoiton toimintaedellytyksistä pidetään huolta.	●	etenee suunnitellusti) Kasvatusjohtaja on mukana maakunnan Hyte-työryhmässä ja palvelupääliikkö on mukana Lape-hankeessa.	Hyvinvointiohjelma	
Palvelukumppanuuksien ja yritysten kanssa				●	etenee suunnitellusti) Yksityisten päiväkotien johtajille on järjestetty info liittyen sähköisiin palveluihin.	Hyvinvointiohjelma	

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.8.	Ohjelma
6. Tasapainoinen talous	Palveluverkon ja toimitilojen käytön tehokkuus	Tilojen käyttöä tehostetaan edelleen. Laaditaan toimitalostrategia, joka käsittää myös pitkän tähtäimen investointien ja niiden rahoituksen tarkastelun.	Uudet tilat suunnitellaan ja toteutetaan monikäyttöisiksi ja muunneltaviksi, erilaisia käyttäjäryhmiä palveleviksi. Olemassa olevien tilojen käyttöasteita ja vetoisuuksia tarkastellaan yhdessä varhaiskasvatuksen (esiopetus), perusopetuksen, nuorisopalveluiden ja lukiokoulutuksen kanssa tavoitteena hyödyntää tiloja tehokkaammin oppimis- ja toimintaympäristöinä.	 etenee suunnitellusti) Tilaa ja palveluverkostotyöryhmissä ja kasvun ja oppimisen palvelualueen verkostotyön ohjausryhmissä käsitellään jatkuvana työnä em. asioita.	Tuotto- vuusohjelma
8. Määrätietoinen johtaminen	Tiilikauden tulos	Valtiolta tulevat normi- ja velvoitehapotukset otetaan käyttöön talouden tasapainottamiseksi. Muutoksista tehdään vaikutusten ennakoarviointi.	Valtiolta mahdolliset tulevat normi- ja velvoitehapotukset otetaan käyttöön.	 ei etene / ei alkanut) I.3.2017 alkaen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut alenivat, joka aiheuttaa n. 0,6 M€ maksutulojen menetyksen.	Tuotto- vuusohjelma
	Henkilöstöohjelman toteuttaminen	Kaupunki tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia työssä oppimiseen, työelämän valmiuksia vahvistavaan toimintaan ja työllistymiseen.	Varhaiskasvatuksessa vakinaisen henkilöstön jatkokoulutukseen käytetään oppisopimuskoulutusta. Opetushenkilöstölle tarjotaan koulutusta ja tukea tieto- ja viestintätekniikan pedagogisen osaamisen kehittämiseen.	 etenee suunnitellusti) Opettajien digiosaamisen lisääminen on edennyt suunnitellusti; jokaiselle koululle on määritetty tutor-opettajat ja asiaa koordinoi kolme päätoimista mentoria.	Henkilöstö- työohjelma
	Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön hyvinvointi paranee ja motivaatio paranee. Sairauspoissaolot/ HTV vähenevät.	Laaditaan työyksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat. Nuorisopalveluissa pilotoidun sähköisen terveystarkastuksen käyttö jatkuu ja laajenee perusopetuksen ja lukiokoulutuksen puolelle. Tavoitteena on ennaltaehkäisy, varhainen	 etenee suunnitellusti) Toimenpiteet etenevät suunnitellusti, esim. työryhmä selvittää perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa sairauspoissaoloja, niiden syitä ja hakee toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi. Sähköisen terveystarkastuksen käyttö laajenee.	Henkilöstö- ohjelma

				puuttuminen ja henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen. Työyksikköjen hyvinvointisuunnitelmista tehdään vastuualueittain koosteet ja niiden toteutumista seurataan ja arvioidaan palvelualueen johtoryhmässä osavuosikatsausten yhteydessä. Suunnitelmien toteutumisesta informoidaan myös palvelualueen lautakuntaan.			
	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.8.	Ohjelma		
	Johtaminen	Kaupunkistrategia uusitaan. Strategiatyöhön otetaan mukaan mahdollisimman paljon eri toimijoita (mm. asukkaat, yrityselämä, sidosryhmät, henkilöstö, päättäjät).	Osallistutaan strategiatyöhön. Osallistetaan mm. varhaiskasvatusalueluiden asiakkaat sekä koulujen oppilaat, opiskeijat ja huoltajat toiminnan arviointiin ja kehittämiseen.	● etenee suunnitellusti) Osallistutaan kaupungin strategiatyöhön. Varhaiskasvatuksessa tehty asiakaskysely alkuvuoden aikana, koulujen toimintakyselyt on tehty; Caf arviointi on tehty maaliskuussa. Koulutuspoliittinen ohjelma on laadittu monialaisesti.	Henkilöstö- työohjelma		
		Palkkausjärjestelmä tukee kaupungin asiakas- ja tuottavuustavoitteiden saavuttamista.	Tarkistetaan mm. varhaiskasvatusalueluiden eri tehtävien työn vaativuuden arviointikriteerit vastamaan muutunutta toimintaympäristöä.	● etenee suunnitellusti) Henkilöstön tehtäväkuvien tarkistamiset ja työnvaativuuden arvioinnin kehittäminen jatkuvat avainprosessittain.	Henkilöstö- ohjelma		
	Osaavan työvoiman tarjonta	Kaupunki saa palkattua ja pidettyä palveluksessaan henkilöstöä, jonka osaaminen vastaa asiakkaiden ennakoituja palvelutarpeita ja työnantajan tarjoamia laajalaisia tehtäviä.	Henkilöstösuunnitelmat laaditaan siten, että osaaminen vastaa asiakkaiden ennakoituja palvelutarpeita. Rekrytointia kehitetään edelleen ja rekrytoinneissa pyritään huomioimaan myös sisäisen liikkuvuuden ja uudelleen sijoittamisen mahdollisuudet.	● etenee suunnitellusti) Toimenpiteet etenevät suunnitellusti. Avainprosessien rekrytointikäytäntöitä on tarkistettu ja täyttölupamenettely on sujuvuutta on kehitetty. Rekrytointien osalta on palvelualueille saatua rekrytoituja ammattitaitoisia ja koulutettua henkilöstöä.	Henkilöstö- ohjelma		

Varhaiskasvatuspalvelut

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemen katsaus ajalta 1.1. - 31.8.2017

Toiminta

Asiakaskysely on tehty alkuvuoden aikana ja asiakastyytyväisyys on erittäin hyvällä tasolla kyselyyn vastaajien mielestä. Kaupungin verkkosivuilla on ollut myös Vasu-kysely, jonka tuloksia hyödynnetään Vasutyössä.

Saaristokaupungin tilaongelmat jatkuivat ja yhdessä Tilakeskuksen kanssa etsittiin ratkaisuja alueen ensi syksyn esikoululaisille. Paikkoja löytyi alueen yksityisistä päiväkodeista sekä Jynkän uudesta koulusta, jonne järjestetään kuljetus. Kuikkalammen tulevan päiväkodin hankesuunnittelua on pyritty nopeuttamaan, jotta alueella saataisiin enemmän myös kunnallista palvelua.

Juankosken kuntaliitoksen myötä päivähoidon toimintoja on yhdenmukaistettu. Juankosken uuden päiväkodin hankesuunnittelu etenee. Samoin Maaningan, Nilsian ja Karttulan tulevien päiväkotien hankesuunnittelu etenee.

Yhteydenpitoa asiakasperheisiin tullaan kehittämään Muksunetin kautta. Tietohallintoon on saatu henkilöstöresurssia lisää ja tämän turvin pääsemme Muksunetin kehittämistyössä paremmin liikkeelle.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Lapsimäärä on kasvanut ennakoitua enemmän ja tämä on aiheuttanut painetta talouteen. Samoin päivähoitoon osallistumisprosentti on noussut. Saaristokaupungin alueelle tulee syksyllä 2017 kaksi uutta yksityistä päiväkotia. Talouden ennustamisen haasteena on, että saadaanko omaa palvelua koko kaupungin alueella vähennettyä samassa suhteessa kun uutta yksityistä palvelua tulee kaupunkiin. Talouden näkökulmasta kysymys on konkreettisesti oman henkilöstön vähentymisen ennustamisesta sekä mahdollisuudesta luopua omista tiloista.

Tulojen osalta ennustetaan -0,6 M€ alitusta 1.3.2017 lukien varhaiskasvatusmaksujen alenemisen vuoksi ja menoissa vastaavasti -0,6 M€ ylitystä. Talousarvioon sisältyvää sopeutusta työajan pidennyksen osalta ei tule toteutumaan.

Ennustetta tarkennetaan myöhemmin syksyllä, kun selviää päivähoitoon osallistuva lapsimäärä ja sen vaikutus talouteen.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Varhaiskasvatuspalveluissa on koulutettu henkilökuntaa sähköisten asiakasmaksujen käyttöönottoon. Asia on edennyt suunnitelman mukaisesti. Palveluverkostoa pyritään suunnittelemaan suhteessa asiakasmäärän ennusteisiin. Tulokortin tiedot on saatu Isteikin toimesta korjattua ja asiakasmäärän ennusteita seurataan ja arvioidaan säännöllisesti yhdessä taloushallinnon kanssa.

Effica- asiakastietojärjestelmän Fakta- seurantatyökalun hankinta etenee. Fakta tuo merkittävää lisäarvoa seurantaan ja toiminnan suunnitteluun. Tällä työkalulla pystytään seuraamaan myös tuottavuuden kehitystä, esim. täyttö- ja käyttöasteen reaaliaikaisella seurannalla. Faktan käyttöönoton tavoite on lokakuun alku.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Lastentarhanopettajista on edelleen pula. Rekrytointikampanja on menossa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen suuntaan. Perhepäivähoitajien oppisopimuskoulutusta jatketaan yhteistyössä Sakkyn kanssa.

Pedagogisen johtamisen kolmivuotinen koulutuskokonaisuus jatkuu syksyyn 2017 saakka suunnitelman mukaisesti.

Työergonomiaa on viety eteenpäin mm. kalustehankintojen kautta. Päiväkoteihin on hankittu korkeampia kalusteita.

Varhaiskasvatuksen rekrytointikäytäntöä on muutettu kaupungin käytännön mukaiseksi. Muutosta arvioidaan ja pyritään löytämään uusi toimiva käytäntö.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Yksityisen päivähoidon sääntökirjaa on lähdetty tekemään. Tällä pyritään mm. kehittämään yksityisen päivähoidon valvontaa ja selkeyttämään yhteistyön rakennetta.

Saaristokaupungin osalta yksityisen päivähoidon osuus on kasvanut entisestään. Palvelun tarjonnassa tulee jatkossa huomioida myös kunnallisen palvelun osuus.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Ennustamista on viety aktiivisesti eteenpäin yhdessä taloushallinnon kanssa ja talouspalavereita on järjestetty säännöllisesti.

Varhaiskasvatuspalvelut

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Palvelujen asiakaslähtöisyys	Vaikutetaan aktiivisesti käynnissä olevaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamiseen, jotta kaupungin kehittämät asiakaslähtöiset palvelut jäisivät käytäntöön uudistuksessa.	Varhaiskasvatuspalveluiden, neuvolan ja lapsiperheiden sosiaalityön yhteistyösopimuksen mukainen arviointi sopimuksen toteutumisesta tehdään viikolla 20. Arviointiin perustuvat muutokset toimintavuodeksi 2017-18 tehdään.	Vastuualuejohtaja, palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Tehtiin viikolla 20.
Palvelukumppanuus järjestöjen ja yritysten kanssa	Valinnanvapautta palveluissa lisätään edelleen mm. palvelusetelin avulla. Samalla huolehditaan, ettei valinnanvapauden lisäys johda eriarvoisuuden kasvuun. Yksityiset palvelut täydentävät julkista palvelutarjontaa. Hankintaosaamista ja hankintakäytäntöjä kehitetään edelleen.	Yksityisen päivähoidon toimintaedellytyksiä pidetään huolta. Yksityisille palveluntuottajille kiinnitetään koulutuspaikkoja varhaiskasvatuspalveluiden itse järjestämässä täydennyskoulutuksessa.	Vastuualuejohtaja, palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Yksityisten päiväkotien johtajille on järjestetty info liittyen sähköisiin palveluihin.

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

6. Tasapainoinen talous

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Palveluverkon ja toimiloiden käytön tehokkuus	Tilojen käyttöä tehostetaan edelleen. Laaditaan toimilasta strategia, joka käsittää myös pitkän tähtäimen investointien ja niiden rahoituksen tarkastelun.	Esiopetuksen sijoittumista koulutiloihin edistetään. Yksityisten päiväkotien rakentamassa uusia tiloja luovutaan kysynnän salliessa omista epäkelvoista tiloista.	Vastuualuejohtaja, palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Haapantien ja Jynkän kouluilla aloitti tänä syksynä esiopetusryhmät.

8. Määrätietoinen johtaminen

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu-henkilö	Seuranta 31.8.
Henkilöstö- ja työllisyysohjelman toteuttaminen	Kaupunki tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia työssä oppimiseen, työelämän valmiuksia vahvistavaan toimintaan ja työllistymiseen.	Vakinaisen henkilöstön jatkokoulutukseen käytetään oppisopimuskoulutusta. Henkilöstön täydennyskoulutussuunnitelmaa vuosille 2015-2017 toteutetaan yhteistyökumppanin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.	Vastuu-aluejohtaja, palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Jatkui suunnitellusti syksyn 2017 saakka.
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön hyvinvointi paranee ja motivaatio paranee. Sairauspoissaolo/ HTV vähenevät.	Jokainen toimintayksikkö laatii työhyvinvointisuunnitelman 31.3. mennessä. Yksikön suunnitelman toteuttamiseen varataan henkilöstömäärään perustuva määräraha.	Vastuu-aluejohtaja, palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Hyvinvointisuunnitelmat on laadittu.
Johtaminen	Kaupunkistrategia uusitaan. Strategia-työhön otetaan mukaan mahdollisimman paljon eri toimijoita (mm. asukkaat, yrittäjät, sidosryhmät, henkilöstö, päätäjät).	Varhaiskasvatuspalveluiden asiakkaat osallistetaan varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen osana kaupungin strategiatyötä.	Vastuu-aluejohtaja, palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Vasu-kysely on ollut kaupungin verkkosivuilla kuntalaisten vastattavana.
	Palkkausjärjestelmä tukee kaupungin asiakas- ja tuottavuustavoitteiden saavuttamista.	Tarkistetaan varhaiskasvatuspalveluiden eri tehtävien työn vaativuuden arviointikriteerit vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä.	Vastuu-aluejohtaja, palvelupäälliköt	 (etenee hitaasti tai osittain) Lastentarhanopettajien tva-tarkastelu tehty, mutta palkkaratkaisua ei ole tehty.
Osaavan työvoiman saatavuus	Kaupunki saa palkattua ja pidettyä palveluksessaan henkilöstöä, jonka osaminen vastaa asiakkaiden ennakkoituja palvelutarpeita ja työnantajan tarjoamia laaja-alaisia tehtäviä.	Täydennyskoulutusta järjestetään laaditun täydennyskoulutussuunnitelman mukaisesti.	Vastuu-aluejohtaja, palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Täydennyskoulutussuunnitelma on päivitetty.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Opetusjohtaja Leena Auvisen katsaus ajalta 1.1. - 31.8.2017

Toiminta

Kuopion kaupungin koulutuspoliittinen ohjelma vuosille 2017 - 2025 ”Kuopiolainen opetus – lupa innostua”, valmistui ja hyväksyttiin lautakunnassa. Ohjelma etenee uuden kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma valmistui ja otettiin käyttöön kaikissa peruskouluissa.

Nuorisopalvelut päivitti oman nuoriso-ohjelmansa vuosille 2017-2020.

Useista valtakunnallisten kärkihankehakemuksista saatiin myönteinen päätös ja hanketoiminta käynnistyi avustusten myönteisten päätösten myötä. Koulujen ja opettajien osaamisen kehittämisen tukena käytössä on 50 tutor- ja 3 mentor-opettajaa.

Uusi Jynkän koulu otettiin käyttöön 1.8.2017. Hatsalan koulun ruokalarakennus valmistui ja otettiin käyttöön 1.8.2017. Hiltulanlahden koulun tilakysymys ratkaistiin viipalerakennuksella, mikä kattaa tilatarpeen uuden koulun valmistumiseen saakka. Melalahden opetus käynnistyi 1.8.2017 osittain Riistaveden koulun tiloissa ja osittain Riistaveden koulun yhteyteen lisätyllä viipalerakennuksella.

Opetussuunnitelman käyttöönotto etenee suunnitellusti; vuosiluokkien 7-9 opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2017 alkaen. Koulukohtaisten opetussuunnitelmia päivitettiin.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Talouden osalta toimintakate ennustetaan talousarvion mukaisena, hanketoiminnan vuoksi tulojen ja menojen ennustetaan toteutuvan 0,4 M€ alle talousarvion. Hanke-ennustetta tarkennetaan myöhemmin syksyllä, kun tiedetään kaikkien syksyllä käynnistyvien hankkeiden määrä ja lopullinen eurovaikutus. Talousarviomuutosesitys tehdään marraskuun lautakunnan kokoukseen.

Uuden lukuvuoden käynnistymisen vaikutus talouteen selviää vasta lokakuun alussa.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Sairauspoissaolojen seurantaa ja ennaltaehkäisyä kehitetään moniammatillisesti.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Kaikkiin avoinna oleviin sekä vakinaisiin että määräaikaisiin virkoihin ja tehtäviin oli kevään rekrytoinnissa runsaasti hakijoita.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

-

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

-

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

1. VETOVOIMA, KILPAILUKYKY JA KASVU

1. Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu-henkilö	Seuranta 31.8.
Yritystoiminnan kehittämisen välineet ja resurssit	Kasvun edellytyksistä ja elinkeinoelämän kehittymistarpeista (mm. tonttitarjonta) huolehditaan. Myös pienten ja keski suurten yritysten kehitystä tuetaan.	Yrityskylän toimintaa kehitetään yhdessä TAT:n kanssa ja se muodostaa vakiintuneen oppimisympäristön peruskoululaisille osana perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Toiminta laajenee yläkouluikäisiin oppilaisiin.	Perusopetuspääällikkö	(etenee suunnitellusti) Yläkoulutoiminta on pilotoitu ja kaikki yläkoulut tulevat toiminnan piiriin.

3. Kuopio-kuva - paras kaupunkiyhteisö

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu-henkilö	Seuranta 31.8.
Yhteistyöhaikuihen ja avoimesti viestivä Kuopio	Hyvinvointipalveluja, koulutusta ja tapahtumia tuodaan vahvemmin esille kaupungin veto-voima- ja elinvoimakeijänä.	Perusopetus näkyy alueellisesti ja valtakunnallisesti monipuolisena ja vetovoimaisena palveluna. Toiminnasta, kehittämishankkeista ja tapahtumista tiedottamista vahvistetaan yhdessä kaupungin markkinoinnin kanssa. Osallistutaan valtakunnallisiin kärkihankkeisiin.	Opetusjohtaja, perusopetuspääällikkö	(etenee suunnitellusti) Oppilasmäärä on lähtenyt kasvuun. Tiedottamissuunnitelma on valmistella yhdessä kaupungin markkinoinnin kanssa. Uusia hankkeita on käynnistynyt osana valtakunnallista kärkihanketoimintaa.

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

4. Tulevaisuuteen suunnattu ja kestävä kaupunkirakenne

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu-henkilö	Seuranta 31.8.
Lähiöiden ja keskustaajamien omaleimaisuus ja täydennysrakentaminen	Kehitetään asukkaat osallistavaa kokonaisvaltaista lähiökehittämistä.	Toimintaa kehitetään yhdessä ja samoissa tiloissa järjestöjen ja muiden hallintokuntien kanssa.	Opetusjohtaja, nuorisopääällikkö	(etenee suunnitellusti) Jyväskylän uusi koulu on otettu käyttöön ja toimintamahdollisuuksia suunnitellaan yhdessä alueen ja muiden toimijoiden kanssa. Karttulan Kissakoulun koulun ja lähipalvelukeskuksen suunnittelu etenee samoin periaattein. Läntisen maaseutualueen hankesuunnittelu on käynnistynyt.

5. Asiakaslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Painotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintatapoja	1.8.2016 käynnistynyt vuosiluokkiin sitomaton alkuopetus laajenee yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa ja tukee lapsen koulupolkua varhaisessa vaiheessa.	Perusopetuspäällikkö	(etenee suunnitellusti) Toiminta etenee ja laajenee suunnitellusti, hankerahoitus mahdollistaa toiminnan edelleen kehittämistä.
	Painotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintatapoja	Lasten ja nuorten liikkumiseen kiinnitetään huomiota. Kaikki Kuopion peruskoulut ovat liikkuvia kouluja. Kouluissa on liikuntavälitunteja ja koulujen arkiikäntunteita kehitetään liikkuviksi. Urheiluseurat ovat mukana tuottamassa iltapäivätoimintaa ja toimintaa kehitetään edelleen syksyllä käynnistyvässä lasten liikuntailtapäivä –toiminnassa	Perusopetuspäällikkö	(etenee suunnitellusti) Kaikki peruskoulut ovat kehittäneet toiminnallista oppimista osana pedagogiikkaa ja kiinnittäneet huomiota liikunnan määrän lisäämiseen koulupäivässä muun muassa pitkien välituntien avulla.
	Pitkäaikaistaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys vähenevät.	Nuorisotyöttömyyttä ja nuorten työllistymistä seurataan nuorisopalveluiden monialaisessa työryhmässä. Etsivän nuorisotyön toimintaa arvioidaan.	Opetusjohtaja, nuorisopäällikkö	(etenee suunnitellusti) Kuopion monialainen työryhmä seuraa nuorisotyöttömyyden ja koulutuksen keskeyttäneiden tilannetta ja tekee ehdotuksia tilanteen parantamiseksi.
	Palvelujen asiakaslähtöisyys	Vaikutetaan aktiivisesti käynnissä olevaan sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamiseen, jotta palvelujen kehittämät asiakas- ja kaupungin lähtöiset palvelut jäisivät käyttäntöön uudistuksessa.	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö	(etenee suunnitellusti) Ollaan mukana LAPE- ja LANU-työryhmissä.

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

6. Tasapainoinen talous

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Palveluverkon ja toimitilojen käytön tehokkuus	Tilojen käyttöä tehostetaan edelleen. Laaditaan toimitilastrategia, joka käsittää myös pitkän tähtäimen investointien ja niiden rahoituksen tarkastelun.	Uudet tilat suunnitellaan ja toteutetaan monikäyttöisiksi ja muunneltaviksi, erilaisia käyttäjäryhmiä palveleviksi. Olemassa olevien tilojen käyttöasteita ja vetoisuuksia tarkastellaan erityisesti yhdessä varhaiskasvatuksen (esiopetus) ja nuorisopalveluiden kanssa tavoitteena hyödyntää tiloja	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö	(etenee suunnitellusti) Jyväskylä, Karttula, Lumit, Länsiranta sekä jatkuva tilatarkastelu etenevät suunnitellusti.

		tehokkaammin oppimis- ja toimintaympäristöinä. Koulurakennusten ulkopuolisia oppimisympäristöjä hyödynnetään aiempaa enemmän.			
--	--	---	--	--	--

8. Määrätietoinen johtaminen

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Henkilöstöohjelman toteuttaminen	Kaupunki tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia työssä oppimiseen, työelämän valmiuksia vahvistavaan toimintaan ja työllistymiseen.	Opetushenkilöstölle tarjotaan koulutusta ja tukea tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen osaamisen kehittämiseen. Saatavilla on koulukohtaisen tukihenkilön tukea ja erilaisia tukimateriaaleja. Tuen ja tukimateriaalien vaikuttavuutta arvioidaan keväällä 2017.	Perusopetus-päällikkö	(etenee suunnitellusti) Opettajien digiosaamisen lisääminen on edennyt suunnitellusti; jokaiselle koululle on määritetty tutor-opettajat ja asiaa koordinoi kolme päätoimista mentoria. Vaikuttavuutta on arvioitu oppika-, opeka- ja ropeka-kyselyillä. Elokuussa 2017 peruskouluissa aloitti reilut 50 tutor-opettajaa.
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön hyvinvointi ja motivaatio paranevat. Sairauspoissaolot/ HTV vähenevät.	Nuorisopalveluissa pilotoitun sähköisen terveystarkastuksen käyttö jatkuu ja laajenee perusopetuksen puolelle. Tavoitteena on ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen ja henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen.	Perusopetus-päällikkö, nuorisopäällikkö	(etenee suunnitellusti) Sähköinen terveystarkastuksen käyttö etenee. Työryhmä selvittää sairauspoissaoloja, niiden syitä ja hakee toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi.
Johtaminen	Kaupunkistrategia uusitaan. Strategiatyöhön otetaan mukaan mahdollisimman paljon eri toimijoita (mm. asukkaat, yritys-elämä, sidosryhmät, henkilöstö, päättäjät).	Koulujen toiminnasta ja kehittämisestä käynnäytetään vuoropuhelua oppilaiden ja huoltajien kanssa ja kerätään palautetta. Toimintaa kehitetään perusopetuksen ja nuorisopalveluiden kehittämissuunnitelman kärkihankkeiden suuntaisesti. Toimintakyselyllä (3lk, 5.lk, 8lk) osallistetaan oppilaat ja huoltajat laadun parantamiseen kaupunkistrategian uusimiseen. CAF-arvioinnilla arvioidaan yhteisten ja koulun omien painopisteiksi valittujen kehittämiskohteiden toteutumista koulun tasolla ja avainprosessin tasolla. Koulutuspoliittista ohjelmaa laaditaan ja se valmistuu keväällä 2017; työssä osallistetaan laajasti eri toimijoita. Nuorisopalveluiden toimintaa auditoidaan yhdessä nuorten ja henkilöstön kanssa.	Perusopetus-päällikkö, nuorisopäällikkö	(etenee suunnitellusti) Koulutuspoliittista ohjelmaa on valmisteltu laaja-alaisesti; CAF arviointi on tehty maaliskuussa; toimintakyselyt on tehty ja tulokset esitelty lauantai-ilta kunnalle.

Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö

Opetusjohtaja Leena Auvisen katsaus ajalta 1.1. - 31.8.2017

Toiminta

Kuopion kaupungin koulutuspoliittinen ohjelma vuosille 2017 - 2025 ”Kuopiolainen opetus – lupa innostua”, valmistui ja hyväksyttiin lautakunnassa. Ohjelman etenee uuden kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn.

Lukiokoulutuksen ja perusopetuksen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma valmistui ja otettiin käyttöön kaikissa lukioissa.

Lukiokoulutus on mukana valtakunnallisissa kärkihankkeissa ja tuntijakokeilussa; molemmat etenevät suunnitellusti. Opetussuunnitelman käyttöönotto on edennyt ja erityistä huomiota on kiinnitetty tiimityöskentelyyn ja arvioinnin kehittämiseen.

Lukiokoulutuksen vetovoimaisuus on lisääntynyt. Ensisijaisia hakijoita kevään yhteishaussa on 184 enemmän kuin aloituspaikkoja. Lukioon pääsi 52,7% peruskoulun päättäneistä ja kaksoistutkintoon 3,1%.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Talouden ennuste on talousarvion mukainen. Uuden lukuvuoden käynnistymisen vaikutus talouteen selviää vasta lokakuun alussa.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Yhteinen kurssitarjonta on käytössä kaikissa kaupunkilukioissa.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Kaikkiin avoinna oleviin sekä vakinaisiin että määräaikaisiin virkoihin ja tehtäviin oli kevään rekrytoinnissa runsaasti hakijoita.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

-

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

-

Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö

1. VETOVOIMA, KILPAILUKYKY JA KASVU

1. Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Yritystoiminnan kehittämisen välineet ja resurssit	Kasvun edellytyksistä ja elinkeinoelämän kehittymistarpeista huolehditaan.	1.8.2016 alkanut kansainvälisen liiketoiminnan painotusopetus lukiokoulutuksessa vakiintuu ja tukee lukiokaisten yrittäjyyskasvatusta osana lukiokoulutuksen opetus-suunnitelmaa.	Lukio-opetus-päällikkö	 (etenee suunnitellusti) Toiminta etenee Kallaveden lukiossa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

3. Kuopio-kuva - paras kaupunkiyhteisö

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Yhteistyöhaikainen ja avoimesti viestivä Kuopio	Hyvinvointipalveluja, koulutusta ja tapahtumia tuodaan vahvemmin esille kaupungin veto-voima- ja elinvoimatekijänä.	Lukiokoulutus näkyy alueellisesti ja valtakunnallisesti monipuolisena ja vetovoimaisena toisen asteen koulutuksena. Toiminnasta, kehittämishankkeista ja tapahtumista tiedottamista vahvistetaan yhdessä kaupungin markkinoinnin kanssa. Osallistutaan valtakunnallisiin kärkihankkeisiin.	Opetusjohtaja, lukio-opetus-päällikkö	 (etenee suunnitellusti) Ensijaisia hakijoita lukiokoulutukseen oli 184 enemmän kuin aloituspaikkoja. Lukiokoulutus on mukana valtakunnallisissa kärkihankkeissa.

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

5. Asiakaslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys vähenevät.	Nuorisotyöttömyyttä ja nuorten syrjäytymistä ennaltaehkäistään ohjauksella ja seuraamalla lukiokaisten opinnoissa pysymistä ja opintojen keskeyttämistä säännöllisesti ja monialaisesti.	Opetusjohtaja, lukio-opetus-päällikkö	 (etenee suunnitellusti) Lukiolaisten opinnoissa pysymistä seurataan monialaisessa työryhmässä sekä opiskeluhoollon palaverissa. Lisäopetusta käynnistettiin Minna Canthin koulussa, lukiokymppi yhteistyössä aikuislukion kanssa; Silta-kymppi ja muutama oppilas integroituna Neulamäen kouluun. Seurannan tuloksia saadaan tietoon syyskuun lopulla.

Palvelujen asiakasläh- töisyys	Vaikutetaan aktiivisesti käyn- nissä olevaan sosiaali- ja ter- veyspalvelujen uudistamiseen, jotta kaupungin kehittämät asiakaslähtöiset palvelut jäisi- vät käytäntöön uudistuksessa.	Seurataan käynnissä olevaa sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamista ja osallis- tutaan työryhmiin erityisesti oppilas- ja opiskelijahuoltoon liittyvissä kysymyksissä.	Opetusjohta- ja, lukio- opetuspääl- likkö	●	(etenee suunnitellusti) LAPE, LANU, Hyvinvointi
--------------------------------	--	--	---	---	--

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

6. Tasapainoinen talous

Arviointikri- teeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu- henkilö		Seuranta 31.8.
Palveluver- kon ja toimiti- lojen käytön tehokkuus	Tilojen käyttöä tehostetaan edelleen. Laaditaan toimitali- strategia, joka käsittää myös pitkän tähtäimen investointien ja niiden rahoituksen tarkaste- lun.	Uudet tilat suunnitellaan ja toteutetaan monikäyttöisiksi ja muunneltaviksi erilaisia käyttäjäryhmiä palveleviksi. Olemassa olevien tilojen käyttöasteita ja vetoisuuksia tarkastellaan erityisesti yhdessä varhais- kasvatuksen (esiopetus) ja nuorisopalve- luiden kanssa tavoitteena hyödyntää tiloja tehokkaammin oppimis- ja toimintaympäris- töinä. Koulurakennusten ulkopuolisia op- pimisympäristöjä hyödynnetään aiempaa enemmän.	Lukio- opetus- päällikkö	●	(etenee suunnitellusti) Kuopion taidelukio Lumitin suunnittelu etenee.

8. Määrätietoinen johtaminen

Arviointi- kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu- henkilö		Seuranta 31.8.
Henkilöstö- ja työllisyysoh- jelman toteu- tuminen	Kaupunki tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia työssä oppi- miseen, työelämän valmiuksia vahvistavaan toimintaan ja työllistymiseen.	Opetushenkilöstölle tarjotaan koulutusta ja tukea tieto- ja viestintäteknologian pedago- gisen osaamisen kehittämiseen sekä säh- köisen ylioppilastutkimnon käyttöönottoon. Saatavilla on koulukohtaisen tukihenkilön tukea ja erilaisia tukimateriaaleja. Tuen ja tukimateriaalien vaikuttavuutta arvioidaan keväällä 2017.	Lukio- opetus- päällikkö	●	(etenee suunnitellusti) Digiosaamista kehitetään edelleen, samoin arvioin- tiosaamista ja tiimityöskentelyä.

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 31.8.
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön hyvinvointi ja motivoitavuus paranee. Sairauspoissaolot/ HTV vähenevät.	Nuorisopalveluissa pilotoidun sähköisen terveystarkastuksen käyttö laajenee lukiotuotuksen puolelle. Tavoitteena on ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen ja henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen.	Lukio-opetus-pääliikkö		(etenee suunnitellusti) Lukioiden henkilöstön sairauspoissaolojen syitä tarkastellaan työryhmässä ja toimenpiteitä etsitään tilanteen korjaamiseksi.
Johtaminen	Kaupunkistrategia uusitaan. Strategiatyöhön otetaan mukaan mahdollisimman paljon eri toimijoita (mm. asukkaat, yrityselämä, sidosryhmät, henkilöstö, päättäjät).	Koulujen toiminnasta ja kehittämisestä käydään vuoropuhelua opiskelijoiden ja huoltajien kanssa ja kerätään palautetta. Toimintaa kehitetään lukiokoulutuksen kehittämissuunnitelman kärkihankkeiden suuntaisesti. Toimintakyselyllä osallistetaan opiskeijat ja huoltajat laadun parantamiseen kaupunkistrategian uusimiseen. CAF-arvioinnilla arvioidaan yhteisten ja koulun omien painopisteiksi valittujen kehittämiskohteiden toteutumista koulun tasolla ja avainprosessin tasolla. Koulutuspoliittista ohjelmaa laaditaan ja se valmistuu keväällä 2017; työssä osallistetaan laajasti eri toimijoita.	Lukio-opetus-pääliikkö		(etenee suunnitellusti) Opiskelijakyselyt on tehty; CAF etenee pilottina. Koulutuspoliittinen ohjelman on laadittu monialaisesti. Uuden opetussuunnitelman mukaista toimintakulttuuria kehitetään yhteisesti muun muassa yhteisillä aineryhmätapaamisilla.

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemen katsaus ajalta 1.1. - 31.8.2017

Toiminta

Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut toimivat suunnitellusti ja kaikki kuraattoreiden ja psykologien paikat ovat täynnä. Juankoskelle on järjestetty kuraattori- ja psykologipalvelut. Yhteistyö koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa toimii uudella mallilla. Kaupungin sisäinen palvelusopimus on lopetettu, samoin kasvun ja oppimisen tuen johtotiimi. Palvelupääällikkö osallistuu terveydenhoidon johtotiimiin. Sähköisten palveluiden osalta Tukea toiseen -verkkosivusto ja siihen liittyvät some-kanavat ovat vakiintuneet käyttöön ja niistä on tiedotettu laajasti opiskelijoille ja oppilaitoksille.

Hanketoiminnan puolella osallistutaan Oda-hankkeeseen. Posote-työryhmistä osallistutaan Hyte-työryhmään sekä Lape-työryhmään.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Talousarvioon nähden ei ole poikkeamia.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Palveluiden tuottavuus on suunnitellulla tasolla. Palvelujärjestelmään liittyvään kehittämistyöhön osallistutaan (mm. ODA ja LaPe). Omia työprosesseja kehitetään psykologi- ja kuraattoripalveluiden sisäisenä kehittämistyönä sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (yhteistyösopimukset, yhteistyökokoukset). Sähköisiä palveluita kehitetään edelleen.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Psykologirekrytinnin haasteet ovat edelleen olemassa, mutta tällä hetkellä kaikki paikat on saatu täytettyä (alkuvuodesta oli vajausta). Oppilas- ja opiskelijahuollon kokemusta omaavaa henkilöstöä on ajoittain vaikea löytää.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Sijoitettujen lasten oppilashuollon palvelut tuotetaan ostopalveluina. Samoin muualla opiskelevien kuopolaisten oppilashuoltopalvelut tuotetaan ostopalveluina. Psykologisten kehitystasotutkimusten järjestämiseen esikouluun lähteville ja alle 16-vuotiaille perusopetusikäisille kehitysvammaisille joudutaan käyttämään ostopalveluja.

MLL: n kumppanuussopimuksella osallistutaan perheiden tukemisen ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Talousseurantaa tehdään palvelualueen voimin.

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

5. Asiakaslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut

Arviointi-kriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Asukkaiden omaehtoista hyvinvoinnin edistämistä tuetaan. Kuntalaisia kannustetaan aktiivisuuteen.	Toisen asteen opiskelijahuollon pilotti sähköisiin palveluihin (aluksi sosiaalinen media) liittyy. Arvioidaan v. 2017 aikana soveltuuko myös perusopetusikäisille.	Palveluesimies, henkilöstö	● (etenee suunnitellusti) Tukea toiseen sivusto on käytössä ja sitä päivitetään säännöllisesti.
	Painotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintatapoja.	Yhteisöllisen oppilas- ja opiskelijahuollon kehittäminen. Ongelmien ennaltaehkäisyn ja varhaiseen puuttumiseen painottuvan ryhmätöinnin lisääminen. Sosiaalisen median hyödyntäminen ennaltaehkäisyssä.	Palveluesimies, asiakkuusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Oda-hanke on käynnissä. Kiitos kaveruudelle- ja hyvää mieltä yhdessä - koulutuksiin osallistuminen.
		Osallistutaan Oda-hankkeen (omahoito ja digitaalisen arvopalvelut) oppilashuollon pilottiin		
Palvelujen asiakaslähtöisyys		Toteutetaan palvelujen kehittämisen hankkeen päätöksiä ja osallistutaan lasten ja nuorten palveluiden kehittämiseen.		
	Pitkäaikaistyöttömyys ja nuoriso-työttömyys vähenevät.	Opiskelijahuollon henkilöstö osallistuu yhteistyötahona Vamos-projektiin.	Palveluesimies, asiakkuusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Palvelupäällikkö on osallistunut Vamos-hankkeen suunnittelupalaveriin.
Palvelujen asiakaslähtöisyys	Vaikutetaan aktiivisesti käynnissä olevaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamiseen, jotta kaupungin kehittämät asiakaslähtöiset palvelut jäisivät käytäntöön uudistuksessa.	Osallistutaan sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämiseen liittyviin työryhmiin.	Palveluesimies, asiakkuusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Kasvatusjohtaja on mukana maakunnan Hyte-työryhmässä. Palvelupäällikkö on mukana Kuopion Lape-hankkeessa.
Palvelukumppanuus järjestöjen ja yritysten kanssa	Valinnanvapautta palveluissa lisätään edelleen mm. palvelusetelin avulla. Samalla huolehditaan, ettei valinnanvapauden lisäys johda eriarvoisuuden kasvuun. Yksityiset	Käydään läpi työnjako ja kumppanuudet järjestöjen ja kaupungin muiden palveluiden kanssa.	Palveluesimies, asiakkuusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) IMLL: n kanssa on laadittu kumppanuussopimus.

	palvelut täydentävät julkista palvelutarjontaa. Hankintaosaamista ja hankintakäytäntöjä kehitetään edelleen.			
--	---	--	--	--

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

6. Tasapainoinen talous

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Palveluverkon ja toimitilojen käytön tehokkuus	Tilojen käyttöä tehostetaan edelleen. Laaditaan toimitilastrategia, joka käsittelee myös pitkän tähtäimen investointien ja niiden rahoituksen tarkastelun.	Osallistutaan toimitilastrategian laadintaan.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet	(etenee hitaasti tai osittain) Strategian laadinta ei ole vielä alkanut. Tilatarveselvitys on laadittu oppilashuollon osalta.

8. Määrätietoinen johtaminen

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.8.
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön hyvinvointi ja motivaatio paranee. Sairauspoissaolot vähenevät, HTV paranee.	Järjestetään työhönohjausta ja mahdollistetaan täydennyskoulutus määrärahojen, koulutussuunnitelman ja työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti.	Palveluesimiehet, asiakkuusjohtaja	(etenee suunnitellusti) Edetään suunnitelmien mukaisesti. Esi-merkiksi suunnitelma työterveyshuollon kanssa on tehty.
Johtaminen	Kaupunkistrategia uusitaan. Strategiatyöhön otetaan mukaan mahdollisimman paljon eri toimijoita (mm. asukkaat, yrityselämä, sidosryhmät, henkilöstö, päättäjät).	Osallistutaan kaupunkistrategian uusimiseen.	Palveluesimiehet, asiakkuusjohtaja	(etenee suunnitellusti) Kasvatusjohtaja ja palvelupäälliköt ovat osallistuneet strategiaseminaariin.

510004 Kasvun ja oppimisen palvelualue

Toteuma: tammi-elo 2017

Tili	2016	Tot.%	2017	TA:N Tot.%	TP 2016	TA 2017	Tot.ennuste 2017	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Myyntituotot	1 956 066	58,9	2 280 701	58,1	3 319 354	3 925 964	3 867 663	-58 301	98,5	548 309	16,5
Maksutuotot	3 980 914	56,8	4 322 528	57,5	7 007 285	7 513 448	6 879 873	-633 575	91,6	-127 412	-1,8
Tuet ja avustukset	2 633 317	82,2	2 082 212	76,6	3 204 562	2 718 901	2 491 670	-227 231	91,6	-712 892	-22,2
Vuokratuotot	200 302	58,1	232 419	78,6	344 957	295 590	296 243	653	100,2	-48 714	-14,1
Muut tuotot	16 583	72,0	21 520	26,3	23 047	81 772	-59 754	-141 526	-73,1	-82 802	-359,3
Muut toimintatuotot	16 583	72,0	21 520	26,3	23 047	81 772	-59 754	-141 526	-73,1	-82 802	-359,3
Toimintatuotot	8 787 181	63,2	8 939 378	61,5	13 899 204	14 535 675	13 475 693	-1 059 982	92,7	-423 511	-3,0
Palkat ja oikaisuerät	-56 933 210	67,8	-59 010 278	67,0	-84 008 673	-88 059 828	-88 656 904	-597 076	100,7	-4 648 231	5,5
Muut henkilösivukulut	-3 811 198	67,7	-2 926 225	63,1	-5 625 434	-4 637 698	-4 396 984	240 714	94,8	1 228 450	-21,8
Eläkekulut	-11 964 286	67,5	-11 719 695	67,3	-17 716 807	-17 405 379	-17 560 849	-155 470	100,9	155 959	-0,9
Henkilöstökulut	-72 708 694	67,7	-73 656 198	66,9	-107 350 914	-110 102 905	-110 614 736	-511 831	100,5	-3 263 822	3,0
Asiakaspalvelujen ostot	-2 570 529	61,1	-2 732 055	57,1	-4 208 883	-4 783 387	-4 773 280	10 107	99,8	-564 396	13,4
Muiden palvelujen ostot	-18 696 479	63,6	-16 300 377	59,5	-29 405 816	-27 396 098	-26 876 745	519 353	98,1	2 529 071	-8,6
Palvelujen ostot	-21 267 008	63,3	-19 032 432	59,1	-33 614 700	-32 179 485	-31 650 025	529 460	98,4	1 964 675	-5,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 735 394	69,7	-1 795 454	71,6	-2 488 401	-2 507 812	-2 524 672	-16 860	100,7	-36 271	1,5
Avustukset	-7 411 726	62,4	-8 279 531	64,2	-11 882 929	-12 902 460	-13 108 851	-206 391	101,6	-1 225 921	10,3
Muut vuokratulot	-115 448	62,4	-112 277	69,5	-184 943	-161 530	-169 089	-7 559	104,7	15 853	-8,6
Sisäiset vuokratulot	-25 678 100	66,7	-26 701 265	66,0	-38 501 753	-40 473 152	-40 507 559	-34 407	100,1	-2 005 807	5,2
Vuokratulot	-25 793 548	66,7	-26 813 543	66,0	-38 686 696	-40 634 682	-40 676 649	-41 967	100,1	-1 989 953	5,1
Muut kulut	-165 406	68,4	-136 517	48,1	-241 978	-283 895	-224 911	58 984	79,2	17 067	-7,1
Muut toimintakulut	-165 406	68,4	-136 517	48,1	-241 978	-283 895	-224 911	58 984	79,2	17 067	-7,1
Toimintakulut	-129 081 777	66,4	-129 713 674	65,3	-194 265 618	-198 611 239	-198 799 844	-188 605	100,1	-4 534 225	2,3
Toimintakate	-120 294 595	66,7	-120 774 296	65,6	-180 366 414	-184 075 564	-185 324 150	-1 248 586	100,7	-4 957 736	2,7

TOIMINTA JA TALOUS - TOIMINTA JA TALOUS JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan n. -1,0 M€ (92,7 %) alle talousarvion ja toimintakulujen ennustetaan toteutuvan n. -0,2 M€ (100,1 %) yli talousarvion, toimintakatteen ylitysennuste -1,2 M€ (100,7 %).

TALOUSARVION PITÄVYYS - TALOUSARVION PITÄVYYTEEN LIITTYVÄT RISKIT

Varhaiskasvatuspalvelujen osalta toimintatuotot eivät tule toteutumaan talousarvion mukaisina päivähoitomaksujen alenemisen vuoksi, joka toteutettiin 1.3.2017 lukien. Lakimuutoksen myötä 2 ja 3 hengen perheiden tuloaja nousi, jonka perusteella ko. perheiltä perittävä maksu pieneni. Talousarvion laadintavaiheessa ko. lakimuutosta ei oltu tehty, joten euromääräistä ennustetta maksujen alenemisesta talousarvioon ei pystytty vielä siinä vaiheessa tekemään. Toimintatuottojen ennuste jää em. perusteilla -0,6 M€ alle talousarvion, ennustetta tullaan tarkentamaan, kun saadaan tiedot syksyn lapsimääräistä.

Myös varhaiskasvatuspalvelujen menojen toteutuminen talousarvion mukaisena tulee olemaan haasteellista mm. kiky-sopimuksen 0,6 M€ sopeutusvaatimuksen vuoksi. Toimintakulujen ennuste ylittää tässä vaiheessa -0,6 M€ talousarvion.

Peruopetuspalveluissa ennustetaan tulojen ja menojen alittuvan 0,4 M€ hanketoiminnan vuoksi.

Hanketoiminnan osalta tullaan tekemään talousarviomuutosesitys marraskuun lautakuntaan, kun saadaan tarkemmat ennusteet tänä syksynä alkavien hankkeiden vaikutuksista kuluvan vuoden tuloihin ja menoihin, hanketoiminnalla ei ole vaikutusta toimintakatteeseen.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ennustetta tarkennetaan, kun nähdään tulevan syksyn lapsi- ja oppilasmäärätiedot sekä niiden vaikutukset toimintatuloihin ja -kuluihin.

PALVELUJEN OSTOT - PALVELUJEN OSTOJEN JA HENKILÖTYÖVUOSIEN KEHITTYMINEN

Henkilötyövuosien määrässä on tapahtunut kasvua verrattuna edelliseen vuoteen 67,7 htv.

Kasvua on tapahtunut Juankosken kuntaliitoksen ja osaksi myös hanketoiminnan vuoksi varhaiskasvatuspalveluissa 32,8, perusopetus- ja nuorisopalveluissa 34,6 ja lukiokoulutuksessa 5,5 ja tukipalveluissa 0,9 henkilötyövuotta . Vähennystä on kasvun ja oppimisen tuen palveluissa -6,0 henkilötyövuotta, vähennys johtuu siitä, että perheneuvola siirtyi 1.1.2017 lukien terveydenhuollon palvelualueelle.

Investointiosan seuranta 31.8.2017 ja ennuste vuodelle 2017

TA 2017 (1 000 €)	TOT 31.8. (1 000 €)	ENN 2017 (1 000 €)
----------------------	------------------------	-----------------------

KONEET JA KALUSTO

Kasvun ja oppimisen lautakunta (bruttositova)

Tulot			
Menot	-1 350	-828	-1 270
Netto	-1 350	-828	-1 270

- Kasvun ja oppimisen palvelualueen kalustohankintoihin, mm. Jynkän uuden koulun ja Hatsalan koulun uuden ruokalarakennuksen kalustaminen, Juankosken päiväkodin kalustaminen, vanhentuneen koulu- ja päiväkotikaluston uusiminen

Toteuma ja poikkeamat:

Toteutumaennuste on 80 000 € alle talousarvion. Juankosken päiväkodin toteutus ja investointi siirtyy vuodelle 2018, joten kalustamiseen varattu 50.000 € määräraha jää käyttämättä. Tuomikujan päiväkodin väistötila on kalustettu olemassa olevilla kalusteilla, kalustukseen varattu 30.000 € jää myös käyttämättä. Muilta osin ennuste on talousarvion mukainen.

Mittaristo 2017

Juankoski sisältyy ks-2017 mittaritietoihin

Avainprosessi: **Varhaiskasvatuspalvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017
Kunnallinen	Lasten määrä *)	3 899	3 938	4 177	4 101
päiväkotihoido	Päiväkotien täyttöaste				
	- haja-asutusalueen täyttöaste	90	85	90	90
	- taajama-alueen täyttöaste	97	97	97	97
	Bruttokustannus €/lapsi	-12 527	-12 826	-12 276	-13 307
	Nettokustannus €/lapsi	-11 053	-11 381	-10 855	-10 926
	Päivähoidon tilojen määrä m ²	37 429	38 977	41 820	41 720
	Tilojen määrä m ² /lapsi	10	10	10	10
Yksityinen	Lasten määrä	667	787	871	933
päiväkotihoido	Nettokustannus €/lapsi	-7 960	-8 335	-8 228	-8 305
Kunnallinen	Lasten määrä *)	476	483	540	485
perhepäivähoito	Bruttokustannus €/lapsi	-10 986	-11 316	-11 450	-11 430
	Nettokustannus €/lapsi	-9 409	-9 737	-9 534	-8 857
Yksityinen	Lasten määrä	91	74	73	70
perhepäivähoito	Nettokustannus €/lapsi	-5 489	-5 972	-6 056	-5 760
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä:		5 133	5 282	5 661	5 589
Varhaiskasvatuksen osallistumis-% (0-6 v)		61,49	62,83	-	64,17
Avoimet	Lasten määrä	660	730	750	750
varhaiskasvatuspalvelut	Bruttokustannus €/lapsi	-900	-1 069	-889	-1 102
Kotihoidon ja yks. hoidon tuki Kelalle	Lasten määrä	1 840	1 770	1 863	1 806
	Nettokustannus €/lapsi	-3 097	-3 128	-3 063	-3 103

Lasten määrä on kuukausittain hoidossa olevien lasten keskiarvo.

Kunnallisen ja yksityisen päivähoiton hintoja verrattaessa on otettava huomioon, että kunnallisen hoidon hintaan kuuluu palvelualuekokonaisuuden suunnittelu- ja hallintokustannukset, vuorohoito, iltahoito, loma-aikainen hoito, järjestämisvelvoitteen täyttäminen sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten tukipalvelut, joita yksityisellä palveluntuottajalla ei ole.

Avainprosessi: **Perusopetus- ja nuorisopalvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017
Perusopetus	Oppilasmäärä 20.9.	9 909	9 920	10 470	10 460
	Erytisen tuen oppilaiden osuus oppilasmäärästä % *	6,1 %	5,8 %	6,0 %	6,0 %
	Luokkamuotoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä % *	4,3 %	3,8 %	4,0 %	4,0 %
	Bruttokustannus €/oppilas, kaikki vuosiluokat	-9 270	-9 301	-9 337	-9 337
	Nettokustannus €/oppilas, vähennetty hankerahoitus	-9 010	-9 096	-9 170	-9 170
	Opetusryhmän keskikoko 1-6 luokilla *	17,2	17,3	17,2	17,2
	Opetusryhmän keskikoko 7-9 luokilla *	18,3	18,0	18,3	18,3
	Yleisopetuksen tuntimäärä/oppilas *	1,72	1,73	1,72	1,72
	Perusopetuksen tilojen määrä m ²	130 843	132 922	137 047	133 481
	Tilojen määrä m ² /oppilas	13	13	13	13

Nuorisopalvelut	Asiakaskäyntien lukumäärä	214 418	210 454	215 000	213 000
	Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	458	193	400	200
	Bruttokustannus €/asiakaskäynti	-16	-16	-16	-16
	Nuorisopalveluiden tilojen määrä m ²	10 338	9 364	9 281	9 281

Perusopetuksen bruttokustannuksissa ei ole huomioitu kotikuntakorvausmenoja.

* Tunnusluvut on otettu Kouluikkunan tiedoista. Ryhmäkokolaskennassa on otettu huomioon joissakin aineissa käytettävät jako- ja hanketunnit, jotka pienentävät varsinaisia luokkakokoja. Kuopion kouluverkko on alueellisesti laaja ja oppilasmäärissä on alueittain suuria eroja, minkä vuoksi myös opetusryhmien koko vaihtelee alueellisesti.

Avainprosessi: **Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017
Lukiokoulutus	Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 284	2 399	2 355	2 431
	Kahden tutkinnon koulutuksen opisk.määrä	250	250	250	236
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	53 %	53 %	53 %	53 %
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	51 %	50 %	52 %	52 %
	Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	22 %	28 %	25 %	25 %
	Ensisijaisten hakijoiden määrä/lukioiden aloituspaikat	113	112	112	122
	Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä	2 390	2 390	2 390	2 390
	Bruttokustannus €/opiskelija, kaikki vuosikurssit *	-7 240	-6 840	-7 160	-7 138
	Lukioiden tilojen määrä m ²	19 903	18 925	19 644	19 708
	Tilojen määrä m ² /opiskelija	9	8	8	8

Avainprosessi: **Kasvun ja oppimisen tuen palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017
Koulupsykologipalvelut	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	7 %	9 %	8 %	6 %
	Oppilaita/koulupsykologi	1 267	1 222	1 222	1 222
	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	7 %	11 %	9 %	6 %
	Lukion opiskelijoita/psykologi	1 455	1 698	1 698	1 698
	Psykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä	6 %	8 %	7 %	5 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/psykologi	1 455	1 543	1 534	1 534

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017
Koulukuraattoripalvelut	Koulukuraattoripalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	9 %	9 %	9 %	5 %
	Oppilaita/koulukuraattori	1 327	1 265	1 265	1 265
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	2 %	6 %	5 %	4 %
	Lukion opiskelijoita/kuraattori	1 455	2 122	2 122	2 122
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä	13 %	13 %	11 %	7 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/kuraattori	1 455	1 158	1 150	1 158
Perheneuvolapalvelut	Perheneuvolapalvelujen piirissä olevien lasten osuus koko 0-12 -vuotiaiden ikäluokasta	3 %	3 %	*)	
	Käyntien määrä/työntekijä	308	508		

*) Siirtyi terveydenhuollon palvelualueelle 1.1.2017 alkaen

		TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017
Kasvun ja oppimisen palvelualue					
Henkilöstömittarit	Kokonaistyoaika (ilman työllistämistä)	2 242	2 309	2 400	2 408
	Sairauspoissaolot kalenteripv / htv	15	15,9	14	15